

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . R 87—

za pol leta . R 42—

za četrt leta . R 21—

za 1 mesec . R 7—

Za Ljubljano mesečno 7 R

Za inozemstvo mesečno R 12—

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon štev. 50

Sv. Oče proti odpadlim duhovnikom.

LDU Rim, 22. dec. (Stefani) V tajnem konzistoriju, ki se je vršil dne 16. t. m. v Vatikanu, je imel papež govor, v katerem je med drugim izjavil: »Dve veliki skrbi me težita: Postopanje enega dela češko-slovaškega klera, ki se zdi, da je pozabil na svoje dolžnosti. Hvalim Boga, da je večina ostala zvesta katoliški Cerkvi. Prišlo je tako daleč, da si drznejo trditi, da je Sveta Stolica sklenila omiliti določbe celibata in da tisti duhovniki, ki kršijo celibat, ne bodo suspendirani. Gotovo je, da so take trditve popolnoma neutemeljene in izmišljene. Znano je, da se ima rimsko-katoliška Cerkva za svoj sloves za veljaviti po večini določilom celibata, ki se

izvaja z vso strogostjo. Cerkev ne bo nikdar odpravila ali vsaj omilila teh določil, ravno tako malo, kakor ne bo priznala takozvanih demokratičnih reform.« Papež je opetovano potrdil svoje navedbe, ki so naperjene proti Jednoti in se je izrazil, da mu je edina tolažba pri vsej žalosti, ki mu jo povzroča češko duhovništvo, še vest, da je nemško duhovništvo ostalo zvesto in poslušno katoliški Cerkvi. Kot drugo skrb je naznačil papež dejstvo, da določila Versailleske mirovne pogodbe preprečujejo misijonska potovanja. Papež je svoj govor končal z željo, naj bi se odstranile vse zapreke proti katoliški Cerkvi v interesu vere in kulture.

Prisega v konstituenti.

Jugoslovanski klub ni prisegel. — Socialisti in samostojni so prisegli.

Protest Jugoslovanskega kluba.

Belgrad, 22. dec. Jugoslovanski klub se v znak protesta ni udeležil seje, na kateri se je vršila prisega, ter ni prisegel. Pač pa je začasnemu predsedniku konstituyente Pašiću poslal sledeče pismo:

»Sedanjí poslovnik onemogočuje sodelovanje vseh izvoljenih strank v ustavotvorni skupščini. Ker smo že poudarili svoje stališče o nezakonitosti poslovnika, ponavljamo predlog od 12. decembra, da se izpremeni poslovnik za ustavotvorno skupščino. — Ker predsedstvo ni upoštevalo tega predloga, se je odločil Jugoslovanski klub, da ne sodeluje na seji konstituyente, ki ima na dnevnem redu izvolitev predsedstva konstituyente in prisego. Klub je sklenil, da bo nadaljeval boj za izpremembo poslovnika ter upa, da se bo vsekar omogočilo Radičevcem sodelovanje pri delu konstituyente.«

Belgrad, 22. dec. Z ozirom na trditve dr. Vesniča ugotavljamo, da dr. Korošec ni podpisal poslovnika konstituyente.

LDU Belgrad, 22. decembra. (ZNU) Peti sestanek ustavotvorne skupščine je otvoril začasni predsednik g. Pašić ob 17. Mesta so po večini zasedena, odsotni so samo poslanci Radičeve skupine, Jugoslovanskega kluba in Narodnega kluba. Začasni predsednik objavi, da je na dnevnem redu polaganje prisige. Vpraša, kdo je za to, da se ne čita zapisnik. Večina je za to. — Predsednik: Torej preidemo k prisegi.

Dr. Sima Marković (komunist) izjavlja v imenu komunistov, da so demokrati in radikali napravili monarhističen reakcionarni blok, ki poizkuša uveljaviti svojo diktaturo v konstituenti. Začasni poslovnik posega v suverenost skupščine in onemogočuje prisotnost dveh tretjin zastopnikov slovenskega dela našega naroda ter otežuje prisotnost zastopnikov velikega dela hrvatskega naroda.

Pri teh besedah nastane velik nemir in odvzame predsednik besedo dr. Markoviću ter prekine sejo. Ko se seja zopet otvori, hoče dr. Marković zopet govoriti, predsednik pa mu tega ne dovoli, nakar komunisti demonstrativno zapuste dvorano.

Besedo dobi socialist Kristan, ki pravi, da se postopa brezobzirno po poslovniku in sicer v konstituenti, ki bi morala biti suverena. Protestira proti temu in smatra to postopanje za nelegalno, da pa nima proti temu brahialne sile in ne more ničesar storiti. — Potem izjavi Mehmed Spaho za muslimanski klub, da bodo muslimani kot monarhisti položili prisego. — Nato izjavi Milovan Lazarević (republikanec), da bodo republikanci izvršili formalnost in položili prisego v prepričanju, da se jim ta prisega vsiljuje in da je ta prisega ponižanje za to zbornico. — Aleksa Žujević (radikalec) se čudi, da gospoda noče prisesti po onem poslovniku, po katerem so se dali voliti. Pravi: V tej državi sta dve stranki, ki zastopata dve ideji. Prva hoče državo, druga pa ne in hotel bi videti, koliko je onih, ki nočejo te države.

Za njim povzame besedo dr. Vesnič: Gospodje poslanci, smatram za dolžnost, da izrečem svoje veselje nad zadnjim de-

lom izjave dr. Mehmeda Spaha. Tudi prej nisem dvomil o patriotizmu muslimanov, in ako so me eni v tem delu napačno razumeli, potem jaz to obžalujem. V času, v katerem živimo, in spričo poslov, ki so pred nami, je treba, da v naši državi in zunaj nje vedo, na katere elemente moremo računati in na katere temelje moramo položiti bodočnost te države. (Socialisti: Na nas ne!) Samo radi osebnega obveščanja dodajem, da je bilo nekavalirsko od gosp. poslanca, ki je odšel in ni hotel poslušati odgovora na svoje trditve, da je poslovnik vsiljen in oktroiran. (Socialisti: To trdimo tudi sedaj!) To ni istina. (Socialisti: To trdimo tudi sedaj!) To ni istina. (Socialisti: Istina je!) Vlada, ki ima v tem trenutku še čast, slati pred vami, se naslanja na veliko večino v začasnem narodnem predstavništvu. Dali smo tej državi najsvobodnejši volivni zakon, kar ga pozna civilizirani svet. Na podlagi tega zakona, gospoda, ste prišli v to ustavotvorno skupščino. Po členu 121. tega zakona je imela vlada dolžnost, da izdela poslovnik za konstituento in ta poslovnik je izdelala vlada v duhu volivnega zakona. Izdelala ga je s sodelovanjem začasnega narodnega predstavništva. Potemtakem je po vseh pravnih pravilih ta poslovnik sestavni del volivnega zakona (V centru: Tako je!) vse dotlej, dokler se rednim putem ne izpremeni, redni pot bo pa nastopil tedaj, ko bo konstituenti mogoče, da izdela tak poslovnik. Da to še ni mogoče, ste krivi največ vi, ker kričite proti temu poslovniku, ker želite, da vsilite voljo manjšine večini, tega pa ustavotvorna skupščina, kakor tudi nobeno drugo državno zakonodajno telo, ne more dovoliti. Na noben način ne bomo tega dovolili mi, ki moramo dograditi narodno zgradbo. Po tej izjavi, gospoda, moram poudariti še en popravek. Gospod Marković je storil meni, zdi se mi pa, tudi sebi, krivico, ko je trdil, da je ostavka vlade v zvezi z diskusijo in rezultatom diskusije na drugem sestanku skupščine. Naj bi bila ta trditev še tako malo resna, smatram za svojo dolžnost, da v svojem in v svojih tovarišev imenu izjavim, da nima naša ostavka nobene zveze z omenjeno diskusijo; ako bi imela z njo kakršnokoli zvezo, bi smatrala vlada za svojo dolžnost, da ostane na svojem mestu, ker je skupščina dala vladi ogromno večino. (Centrum: Tako je!) Vlada je smatrala za svojo politično dolžnost, da vodi račun o rezultatu, ki so ga prinesle volitve v konstituento in o veliki odgovornosti, ki jo ima vlada, katere mora delati s to skupščino. Ker je vlada vodila o tem račun, je smatrala za svojo dolžnost, da se stavi kroni na razpolago. Ustavotvorna skupščina mora delati z največjo resnostjo in hitrostjo. Jaz sem smatral za svojo dolžnost, da v svojem in svojih tovarišev imenu dobim pojasnilo po govoru, s katerim se je tudi danes hotelo doseči isto, kakor na drugem sestanku, da se otežkoči delo predstavništva. (Klic: Kdo je podpisal dr. Korošca na poslovniku, ko ga ni sam podpisal? Ali je g. dr. Drinković podpisal?) Meni je zelo ljubo, da se gospodje socialisti tako zelo interesirajo za

gg. dr. Korošca in dr. Drinkovića. Izjavljam, gospoda, da je dr. Korošec podpisal poslovnik. (Odobranje v centru. Socialisti: Pa dr. Drinković? Pa Kovačević?) Izjavljam, da je tudi g. Kovačević podpisal poslovnik. (Glasovi: Pa dr. Drinković?) Izjavljam, da sem pozval g. Drinkovića, naj podpiše in pred vsemi kolegi izjavil, ako ne podpiše, da mora izvesti konsekvence. S tem, gospoda, da je g. Drinković ostal član kabineta, še do tega trenutka, ko je bil poslovnik sprejet in podpisan po vsem kabinetu, je prevzel moralno in politično odgovornost za ta poslovnik. (Odobranje v centru. Živio-klici.)

Začasni predsednik g. Pašić preide nato k polaganju prisige. Prisego položijo najprej pravoslavni, potem katoliki, za njimi pa muslimani. Pravoslavne je zaprisegel belgrajski prota Milojević, katolike župnik Wagner, muslimane pa Afiz Abdul Selaman Gjunbuga. Po zaprisegi se je vršila volitev predsednika. Začasni predsednik Pašić objavlja, da je glasovalo 243 poslancev in da je izvoljen za predsednika g. dr. Ribar s 192 glasovi. Lazić je dobil 31 glasov, Aca Stojanović 2, dr. Vesnič 1, praznih glasov je bilo 17.

Na poziv g. Pašića prevzame predsedniško mesto g. dr. Ribar, ki je imel daljši govor.

Zbornica preide nato na volitev podpredsednikov. Od 240 oddanih glasov dobi Čosić Miloš 183, Halibeg Hrasnica 161, dr. Slavko Miletić 185. Prvi podpredsednik se v svojem in svojih tovarišev imenu zahvali za izkazano zaupanje. Pri volitvi tajnikov je dobil Radoslav Agatonović (demokrat) 162 glasov, Živojin Vidanović (demokrat) 169, Sreten Vuksavljević (demokrat) 168, dr. Miloš Radisavljević (demokrat) 168, Husein Alić (musliman) 168, Marko Vilić (radikalec) 168, Milutin Dragović (radikalec) 170, dr. Vojislav Janjić (radikalec) 170, Risto Odavić pa 169 glasov. Ob 21. uri 30 min. zvečer se je seja zaključila ter se je odredila prihodnja seja za jutri ob 10. uri dop. z dnevnim redom: objava vlade.

Posl. Gostinčar na delu.

Belgrad, 22. dec. Poslanec Gostinčar je v imenu kršč. delavske organizacije ter v imenu kluba predložil ministrstvu za trgovino obširno spomenico glede **jeklarke in papirniške industrije na Slovenskem**. Vsled nečuvence trgovske in carinske politike proti velikemu delu našega delavstva katastrofa brezposelnosti.

Pri finančnem ministru je poslanec Gostinčar posredoval radi krivičnih in previsokih davkov, ki smo ji hdeležni na Slovenskem.

Na merodajnih mestih se je zavzel tudi za zopetno upeljavo vožnje pošte iz Kamnika v Motnik.

Iz boljševiškega carstva.

Mednarodna komisija, ki je proučevala zdravstvene razmere v Rusiji in na Poljskem, je dognala, da je bilo samo v Rusiji nad pet milijonov obolelih na tifusu. Ker ni nikakih zdravil, končajo vsi slučajni smrtno. Za izboljšanje zdravstvenih razmer boljševiki niso ničesar ukrenili. Niti za pokopališča niso poskrbeli. Mrlič mečejo v velike jame, ki jih izkopljejo kjerkoli. Komisija je našla po takih skupnih jamah tudi dosti okostnjakov. Angležinja ga. Snowden, ki je te dni dospela v Carigrad, pripoveduje strašne stvari o razmerah v sovjetskem carstvu. Pravi, da bi morala zblazneti, ako bi bila še dalje ostala ondi.

VLOM V ČEŠKO POSLANIŠTVO.

LDU Dunaj, 22. dec. (DunKU) Kakor javlja »Korrespondenz Herzog« so preteklo noč vlomili v poslopje češkoslovaškega poslanstva v Penzingerstraßi in odnesli vrednostnih papirjev in valut v vrednosti treh milijonov kron. Do sedaj nimajo še nobenega sledu za storilci.

France Ž.

Godba bodočnosti?

So ljudje, ki vsak mlad pokret, vsako utiranje novih poti proglase za godbo bodočnosti, poudarjajoč dejanske časovne razmere in načela takozvane realne politike, ki je le prerada sužnja oportunitizma in skok na levo od osrednje smernice osnovnih katoliških nraavnih načel, ki iščejo v politiki le priliko praktične udeležitve.

Tako se mnogim zdi vprašanje kmetijskega delavstva in naše notranje kolonizacije godba bodočnosti. Poudarjajo, da bi zahtevala smotrena kolonizacija od strani države ogromno kapitala, ki ga naše slabe finance ne zmorejo. Kdor pa bi na drugi strani imel toliko kapitala, da bi sam zmogel nakup gospodarskega in poljedelskega inventarja ter postavitev gospodarskih poslopij, ta bi pač ne hodil v južno Srbijo, ker bi si s tem kapitalom lahko zagotovil doma dostojno in primeroma lahko življenje.

Človek, ki ne pogleda do korenine, bi temu izvajanju potrdil. Kdor pa se zaveča, da je vprašanje kmetijskega delavstva in kolonizacije eden vogelnih kamenov mimo katerega država ne bo smela in mogla iti, ne da bi se v temeljih zamajala, temu je jasno, da se država ob izvajanju notranje kolonizacije ne sme strahiti nikakih stroškov, ker gre za življenjski interes najmanj 25 % državljanov, ker gre za ozdravljenje socialnega zla, ki v svojih posledicah ogroža vse druge stanove, onemogoča napredek na narodno gospodarskem polju ter izpodjeda korenino države same in jo slabi dan za dnem.

Časopisi so ravno te dni prinesli vest, da bo belgrajska vlada nastanila v južni Srbiji 7000 ruskih kozakov Wranglove armade z njihovimi družinami. Za kolonizacijo tega visokega števila bo potreben — kot javljajo iz Belgrada — kredit 120 milijonov dinarjev, ali 480 milijonov kron! Vprašanje notranje kolonizacije, ki so ga sprožili že naši delavci v zvezi s kmetiskodelavskim vprašanjem, torej ni nikaka godba bodočnosti, ker je država na eni strani dovolila že visok kredit, na drugi strani pa se začela kolonizacija že dejansko izvrševati, še vsaj čisto gotovi načrti leže tozadevno v Belgradu.

Sedaj pa si oglejmo kolonizacijo od druge strani! Položaj kmetijskih delavcev v Sloveniji je nevzdržen in naravnost obupen. Komaj da si zaslužijo ljudje za vsakdanji kruh in živež, za obutev in obleko nima nihče zadošči. Raztrgani in razcapani lazijo okrog. Slaba plača in brezposelnost goni kmetijske delavce v industrijska središča, francoske šume in ameriške rudnike, kjer povečujejo bedo ondotnega delavstva in onemogočajo radi nadponudb uspešna mezdna gibanja proti izkoriščanju večlekapitalu. Ako ostane delavec doma, je socialno mrtev, ako odide v industrijske kraje in si poišče dela, povečuje socialno zlo delavstva. Prvo kot drugo je zlo. Naš jug pa hrepeni po plugu in brani, in naši ljudje bi tako radi imeli lastno hišo in njive okrog! Na tisoče naših najbednejših bi z veseljem šlo v južno Srbijo, ako jim priskoči država na pomoč s kreditom za nabavo gospodarskega in poljedelskega inventarja. Toda naši ljudje strdajo, čez mejo jih žene obupni položaj, vlada pa hoče nastaniti v južni Srbiji 7000 ruskih kozakov Wranglove armade. Čujte: 120 milijonov dinarjev je dovolil Belgrad za kolonizacijo teh ljudi, ki so sicer vredni pomilovanja, ki pa bodo brez dvoma pri nas tvorili stražo militarizma; naši delavci pa so brez eksistence in brez dela.

Zakaj je po mnenju nekaterih kolonizacija iz preostankov kmetijskih delavcev v naši državi nemogoče? Ali zato, ker je »godba bodočnosti«? Nastanitev ruskih kozakov ovrača to trditev. Ali nekaj drugega je: Pri nas cvete velekaptal, imperializem in militarizem. Ljudstvo je glasovalna čreda ob volitvah, da postavi materialistične kapitaliste na vladni stol, karčogojče na svojih prsih. Jugoslovanski državni mogotci ne razumejo duha časa. Državo hočejo, pa jo razdirajo. Pravijo, da

ločejo pravico, pa jo teptajo v blato. Kakšne bodo posledice? Razruvane razmere, nesigurnost v državi, draginja in beda toliko časa, dokler ne zropota mogočna stavba kapitalistične nadvlade na tla. Ta čas ni daleč. Krščansko delavstvo se pripravlja zanj. Pokazalo bo, da marsikaj ni »godba bodočnosti«, marveč živo realno dejstvo. Po adventu je Božič, krona trpljenja našega delavstva bo popolna gospodarska svoboda, ki naj živi!

RADIĆ IN TRUMBIĆ.

LDU Zagreb, 23. decembra. (ZNU) Na obojestransko željo je bil danes od 18. do 20. ure v saborskih prostorih jadranskega zbora sestanek predsedništva HRSS in dr. Trumbića. Od predsedništva HRSS so bili pri razgovoru predsednik Radić, podpredsednik dr. Vladko Maček, tajnik dr. Ljudevit Kozman ter narodni poslanec in tajnik nedavnega odposlanstva HRSS v Zemunu dr. Juraj Krnjević. Govorila sta največ dr. Trumbić in Radić, ki sta se dotaknila vseh aktualnih vprašanj naše notranje politike. Podrobno so razpravljali o vprašanju sodelovanja HRSS na konstituenti in o njenih odnošajih napram komunistom in drugim republikancem. Dr. Trumbić je v daljšem razlaganju z izredno bistroumnostjo razložil vse razloge, ki govorijo za to, da pride HRSS takoj na konstituento. Dobil je podroben odgovor, s katerim so se vsi njegovi razlogi načelno sprejeli; obenem pa je Radić raztolmačil, zakaj in dokleje teh razlogov ne more uvaževati. Obe stranki sta bili s tem sestankom tako zadovoljni, da se je za začetek januarja dogovoril zopet tak informativni razgovor.

MAŽARSKA.

LDU Budimpešta, 22. dec. (MKU) Notranji minister je prepovedal delovanje »mažarske nacionalne stranke za kraljestvo«. Ta naredba je izšla zato, ker smatra vlada mnenje mažarskih društev v zadevi razpravljanja o vprašanju kraljestva s pomočjo propagandnih in agitacijskih sredstev, za času neprimerno in kvarno državi.

STAVKE V AVSTRIJI.

LDU Dunaj, 23. dec. (DunkU) Kakor javljajo listi, je na včerajšnji skupščini v pasivni resistenci nahajajočih se delavcev državne tiskarne in kovalnice denarja izjavil narodni svetnik Zelenka, da je pričakovati simpatijske manifestacije brzojavnih in telefonskih nameščencev. Sklenjeno je, počakati še nekaj dni, ako se ne ugodijo zahtevam. Potem pa se ustavi brzojavni in telefonski promet za borzo, banke in časopise. »Wiener Zeitung« je danes izšla.

STAVKA ŽELEZNIČARJEV V AVSTRIJI

LDU Dunaj, 23. dec. (DunkU) Kakor objavlja ravnateljstvo južne železnice, se bo začasno vzdrževal osebni promet izvzemši vlake D in brzovlake.

LDU Dunaj, 23. dec. (DunkU) Zaradi stavke železničarjev južne železnice v Dunajskem Novem mestu včeraj niso vozili luksuzni in brzovlaki. Osebni promet se sicer vzdržuje. Ako se ne ugodijo do danes opoldne zahtevam, se ustavi tudi osebni promet.

RUSIJA NAPADE RUMUNIJU.

LDU Lvov, 22. dec. (PBA) Listi javljajo iz Tarnopola: Popotniki dohajajoči iz Ukrajine, pripovedujejo, da sovjetska vlada ondoli koncentrirala krimsko četo. Te čete so prej pripadale Wranglovi armadi. Koncentracija se vrši v Kamencu Podolskem, Mohilevu, Jampolu in v okrožju Odese. Pozornost zbujajo zlasti veliko število tehničnih oddelkov. Kakor pravijo ukrajinski begunci, je pričakovati napad na Rumunijo spomladi.

GRŠKI KRALJ KONSTANTIN ZA ZVEZO Z JUGOSLAVIJO.

LDU Atene, 21. dec. (Havas.) Kralj Konstantin je objavil grškemu narodu poziv, v katerem stoji med drugim: Srečen sem, da se nahajam med vami po triletnih mukah. Sedaj ima moje življenje le en namen, to je, da se pokažem vrednega, čuvati ustavo in parlamentarni režim helenškega naroda. V notranjem stremim po tem, da vzpostavim mir s složenostjo. Na zunaj hočem vzpostaviti narodno prerobje, pri čemer se bom opiral na svojo junaško armado. Sploh bo država sledila na zunaj isti politiki kakor doslej. Z vsemi silami se bom prizadeval, da ojačim zvezo z zavezniškimi velesilami, zlasti pa, da čkrepim zvezo s svojim vrlim sosedom, z Jugoslavijo.

NEREDI V MACEDONIJI.

LDU Belgrad, 21. dec. (Presbiro.) »Radničke novine« so prinesle vest, da v kumanovskem okrožju terorizira ljudstvo

vojvoda Krsta in da je bilo aretiranih 60 oseb iz kraja Smetova. Ta vest je netočna. Na podlagi prejetih poročil okrožnega načelnika je bila odkrita bolgarska organizacija ter se je uvedla kazenska preiskava. V zaporu se nahaja gotovo število oseb radi prestopkov kazenskega zakona. Zapor je odredilo višje sodišče. — Iz pisarne ministrstva za notranje stvari.

LDU Belgrad, 21. dec. (Presbiro.) »Radničke novine« so prinesle te dni vest o terorju političnih oblasti v vaseh skopljskega okrožja. Na podlagi prejetih poročil načelnika okrožja Skopje so te vesti neosnovane in tendenciozne. — Iz ministrstva za notranje stvari.

LDU Belgrad, 21. dec. (Presbiro.) — Neosnovana je vest »Radničkih novin«, da je v podujevskem okraju ubitih 15 oseb in da terorizirajo komitaši ljudstvo. — Iz ministrstva za notranje stvari.

Politične novice.

— **Proti Hrvatim in Slovincem?** »Narodna Politika« na uvodnem mestu razpravlja o sedanjem prizadevanju demokratov, da z vabijo na svojo stran radikalce in z njimi skupno zavladajo proti Hrvatim in Slovincem. Tako je bivši socialist Juraj Demetrović in sedanjí demokratiški poverjenik za agrarno reformo na Hrvatskem, te dni napisal v »Demokratiji« članek, v katerem se obrača na »gotove belgrajske kroge« s sramežljivo ponudbo, naj stopijo v zvezo z demokrati in z njimi zavladajo nad Hrvati in Slovenci. Temu dodaja »Narodna Politika«: »Kakor se zdi, belgrajski krogi v resnici nameravajo, da s hrv. in slov. mameluki vladajo našo državo. Kakor se zdi, so srbske stranke naklonjene temu, da s pomočjo slabih Hrvatov in Slovincem še bolj zaostre plemensko nasprotstvo. Toda naj pri tem ne pozabijo, da se vsaka napaka v zgodovini maščuje. Ako ti »gotovi belgrajski krogi« nočejo že sedaj rešiti plemenske napetosti z medplemenskimi kompromisom, bodo izkopali grob, ne državi, ki bo te pretrse prenesla, ampak sebi in strankam, ki hočejo v naši državi vladati s pomočjo hrvatskih in slovenskih mamelukov in parasitov proti vsem Hrvatim in proti večini Slovincem.«

— **Zagrebski komunisti zahtevajo Delavski dom.** »Jutarnji List« poroča, da so komunisti minolo nedeljo v obliki ultimata zahtevali od tajništva socialno demokratiške stranke v Zagrebu, naj jim izroči prostore Delavskega doma v llici št. 55. V ultimatu so komunisti zagrozili, da se bodo, če bo treba, Delavskega doma polastili s silo. Socialni demokrati so zahtevo odbili in sklenili, da porabijo proti komunistični nakani vsa sredstva. Rok ultimata je potekel že v ponedeljek zvečer, vendar komunisti doslej svoje grožnje o nasilni zasedbi še niso izvedli.

Dnevne novice.

— **Vračajo se...** »Narodna Politika« priobčuje pretresljivo izjavo reškega kapucina p. Filipa Žigerja, ki je bil svoj čas z več tovariši izstopil iz reda. Izjava nosi latinsko evangelsko geslo: »Oče, grešil sem...« P. Filip, ki je opravil duhovne vaje v cistercijskem samostanu, javno priznava svojo krivdo in krivdo svojih tovarišev in pravi, da jih je samoljubje in oholost prignala v nasprotje s predstojniki. Slovesno preklicuje »Javno izpoved«, ki so jo bili ob svojem izstopu objavili in izjavlja, da je vse v njej ali izmišljeno ali pretirano. Svojim tovarišem v zmoti kliče, naj mu slede v spokornosti.

— **Nov tednik pučke stranke v Bosni.** Z novim letom prične v Sarajevu izhajati ljudski tednik »Hrvatske Pučke Novine«, ki ga bo izdajala Hrvatska Pučka stranka.

— **Ustavljene vlake.** Obratno ravnanje južne železnice objavlja: Razen že naznanjenih ustavljenih osebnih vlakov izostaneta na progi Zidani most—Ljubljana vsak praznik in vsako nedeljo osebna vlaka št. 41 in št. 46. Št. 41 odhaja iz Zidanega mosta ob 5.54 in prihaja v Ljubljano ob 7.28. Št. 46 odhaja iz Ljubljane ob 14.15 in prihaja v Zidani most ob 15.40. Prvikrat izostaneta ta vlaka v soboto dne 25. decembra.

— **Konec »Srpske Zore«.** Čokorilova »Srpska Zora« v Sarajevu, ki ima na vesti najgršo gonjo proti hrvatskemu delu prebivalstva, naznanja, da mora radi slabega gmotnega stanja prenehati izhajati. Za sabo pušča najslabši spomin.

— **Pol milijona za stanovanje.** V Zagrebu je bilo v neki vili v Tuškancu izpraznjeno stanovanje. Zanj so se začeli

trgati milijonarji; nastala je pravcata dražba, na kateri je stanovanje končno pripadlo stranki, ki je ponudila kot najemnino za 10 let 500.000 kron. Stanovanje obsega samo tri majhne sobice.

— **Tekma v domoljubnih mladinskih spisih.** Na predlog vodstva kr. zaloge šolskih knjig in učil je g. poverjenik za uk in bogočastje g. dr. Verstovšek z odlokom št. 6000 od 15. decembra 1920 izdal naredbu, da sme vodstvo kr. zaloge šolskih knjig in učil razpisati tekmo za pospešitev patrijotične mladinske literature z nagradami v skupnem znesku 10.000 K za najboljšje mladinske spise.

— **Poškodba pri sankanju.** Na Hauptmannovi njivi na Selu je neki nepoznani, 14 do 16 letni fant podrl s sankami na tla 13 letnega Stanka Burgarja in ga tako poškodoval, da se ga morali prepeljati v bolnišnico.

Ljubljanske novice.

Ij Musica sacra božične praznike v župni cerkvi sv. Petra: Pri polnočnici: J. Gruber: »Te Deum«. R. Wagner: »Jubilate Deo« z orkestrom, A. Foerster: »Graduale«. V. Goller: »Offert«. — Ob 9. uri: P. Griesbacher: Misa »Mater admirabilis« s spremljavo violini, A. Foerster: »Graduale«, V. Goller: »Offert«. — Praznik sv. Štefana: ob 9. uri M. Ziegelmeier: Misa »Sub umbra illius«, Griesbacher: »Graduale«, Müller-Foerster: »O Deus, ego amo te« za offert. — Pri polnočnici pred in po maši, in na sveti Dan: različne božične pesmi s spremljavo violini.

Ij Umrli je dne 22. t. m. ob 19. uri po kratki mučni bolezni nadstražnik varnostne straže Matija Plevel. Služil je v varnostnem zboru mesta Ljubljane nepretrgoma čez 19 let. Bil je priljubljen ne le pri tovariših, temveč tudi pri svojih predpostavljenih. Zapušča vdovo in 7 neprekrbljenih otrok. Pogreb se vrši dne 24. dec. (jutri) ob 16. uri iz mrtvašnice deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Naj počiva v miru!

Ij Mladinska akademija, ki jo priredi naraščaj Šentpeterskega Orla in gojenke Šentpeterske Orlice na sv. Štefana popoldne ob pol štirih, obeta biti sijajna. Vabimo starše z otroki in vse prijatelje naše mladine na obilen obisk. Predprodaja vstopnic v pisarni Orlovske zveze, Jugoslovanska tiskarna, III. nadstropje.

Ij Varnost na poti v Rožno dolino postaja od dne do dne manjša. Vedno pogostejše se dogaja, da napadajo možiki v večernih urah brez spremstva idočje ženske, ki se vračajo po končani službi na svoj dom. Posebno so si pa izbrali čas po koncu glediške predstave za svoje napade na domov se vračajoče posetnice gledišča. Prizadete se zato obračamo z nujno prošnjo na policijsko ravnateljstvo, da poskrbi za varnostno stražo na omenjeni poti vsaj v večernih in zgodnjih nočnih urah. — Ena, ki je bila tudi napadena.

Ij Ljubljanski policiji se je posrečilo zalotiti nekega prebrisanege sleparja, ki je ponarejal uradna punciranja. Pri njem se je našlo orodje za punciranje ter veliko ameriških double verižic, katere je nameraval prodati za zlato. Taki ponarejeni predmeti so še sedaj v prometu, vsled česar se občinstvo svari pred nakupom iz privatnih rok in se ponovno pozivlja, vsako sumljivo osebo takoj naznaniti policijskemu ravnateljstvu oz. izročiti najbližjemu stražniku.

Ij Umrli so v Ljubljani: Vinko Ograjenšek, tov. delavec, 16 let. — Stanko Šimnovec, sin mizarskega pomočnika, en mesec. — Josip Podkov, mesar, 41 let. — Anton Bäcker, čevljar, 44 let. — Anton Tomšič, lesni delavec, 58 let. — Ivan Jaklič, gostilničar, 64 let. — Matija Plevel, polic. nadstražnik, 43 let. — Anton Hribnik, vrtnar in posestnik, 59 let. — Jožefa Kopitar, učenka meše, šole, 16 let.

Ij Velik izgred. Varnostni stražnik Ivan Baudaž je aretiral dne 19. t. m. Andreja Znidarja, ki je hodil okoli kot podnarednik, dasi ni vojak in Franca Baltizarja. Brez vsakega vzroka sta navedenca z drugimi tovariši povzročila v gostilni Franciška Meze na Vidovdanski cesti velikanski izgred in so mahali z bodali, pri čemer je bil ranjen Franc Meze in Josip Kovačič. Meze ima škode 3500 kron. Na cesti so razgrajali kričali: Jugoslovanski boljševiki smo! in so šli z bodali nad stražnika Baudaža, ki je bil prisiljen, da se je branil z mečem. — Nadstražnik Teger je v Škofji ulici aretiral od 4 boljševikov Josipa Boleta, ko je mislil napasti neko žensko. Boljševiki so razbili tudi 6000 kron vredno šipo pri kavarni Stritar.

Sirite »Večerni list«!

Ljubljanska porota.

Sinoči ob 10. uri zvečer je razglasil g. nadsvetnik Žebre sodbo proti zelo nevarnemu in predrzemu tatu Ignaciju Možku, rojenemu Kamničanu, ki nam je predstavil zelo nevaren tip. Aretila sta ga orožnika Ciril Lenarčič in Peter Zule 26. julija 1920, ko je v neki gostilni prodajal žganje, katero je bil ukradel na Šmarni gori. Orožniki so tudi dognali, da je Možek ukradeno blago prinašal Ivani Jenkovi in njeni materi Cesnovi, pri katerih so našli blaga v vrednosti 18.801 krone, katero so okradeni ljudje spoznali za svoje. Možek je predrzno tajil in rekel: »Nisem kradel; veržil in tihotapil sem; če sem kradel, mi dokazite!« Po pričah, katere so spoznale svoje blago, katero jim je bilo ukradeno in se je našlo pri Jenkovi, se je dokazalo, da je Možek res ukradel celo prodajalno razne obleke in so porotniki na nje stavljeno vprašanje potrdili soglasno. — Dalje je bil včeraj obsojen Ravnihar Vincenc iz Izlakov, na 1 leto težke ječe, ker je ukradel ročno blagajno z vsebino 29.419 kron 33 vin. Ravniharja je zagovarjal g. dr. Krisper.

Preložena razprava.

Danes je vodil poroto g. nadsvetnik Bulovec, državno pravdnitvo je zastopal g. državni pravdnik dr. Modic. Po kratki razpravi je porotni senat sklenil, da se razprava proti Ferdinandu Kučera (23 predkazni) in Francu Zakotniku (27 predkazni) preloži, ker ni prišla k glavni razpravi glavna priča Ivan Mohar. Kučera in Zakotnik ostaneta v preiskovalnem zaporu.

Tatvine v Kranju.

Na to je otvoril g. nadsvetnik Bulovec glavno razpravo proti Jakobu Bernardu iz Strazišča, Francetu Kavčiču iz Strazišča (zagovarja ju g. dr. Jerič) Albinu Rozmanu s Prebačevega in Francetu Rozmanu s Prebačevega (zagovornik g. dr. Sajovic), kateri so obtoženi, da so vsi štirje ukradli 29. oktobra letos Francetu Sircu 2000 kron vreden železen sod z vsebino 165 kg petroleja vredega 4702 krone 50 vin. Dalje je Bernard tudi obtožen, da je v noči na 3. junija 1920 tudi vlomil v Sirčevo skladišče in ukradel raznega blaga v vrednosti okroglo 67.000 kron. Tatvino pri Sircu Bernard zanikava.

Razne novice.

r Mož, ki je zavrzel milijon dolarjev. Ameriški listi poročajo: Človek, ki nima nobenega smisla za denar svojega očeta, je Charles Garland, drugi sin bostonskega milijonarja, James A. Garlanda. Ta sin je ravnokar zavrnil milijon, katerega bi moral dobiti iz zapuščine svojega očeta. Njegov vzrok za ta korak je, da ima rajše delavno kot pa postopaško življenje. Ta čudni človek stanuje s svojo ženo in otrokom na Bay Ern farmi, Bizzards Bay, kjer se nahaja poletno stanovanje njegove matere, ki je izgubila leta 1912 vse pravice do Garlandovih milijonov, ker se je poročila z nekim Francis Cushing Green. Premoženje se je nahajalo od onega časa naprej v rokah zapuščenjskih oblasti. Najstarejši sin, James, ki je star sedaj 22 let, je sprejel svoj del. Mlajši brat, ki študira na Harvard vseučilišču, je takega mnenja, kot Charles, ki je zavrnil milijon dolarjev, ki so mu pripadali na temelju oporoke njegovega očeta. — »Svoje življenje hočem urediti na krščanski podlagi in vsled tega nočem sprejeti tega denarja,« je rekel. — »Privatna lastnina je glavni vzrok našega nemira in naše nesreče,« je nadaljeval. »Življenje vzame vsako vrednost. Zakaj bi imeli gotovi ljudje kontrolo nad deželo in živili? Z isto pravico bi si tudi lahko lastili kontrolo nad zrakom, katerega vdihava človek.« Mladi Garland je zrastle v izobilju in ko je bil star trinajst let, je potoval s svojimi brati po celi Evropi. Študiral je na Harvard vseučilišču ter se poročil z neko Miss May Wrenn.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nerazne bolečine? Občutek zadovoljstva doprine Vam Fellerjev pravi Elza-fluid! 6 dvojnatihi ali 2 veliki specialni steklenici 42 kron. Država trošarina posebej.

Trpite na počasni prebavi? Zaprtju? Talo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza-krozljicami. 6 škatlic 18 kron. — Zelodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 kron. Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller. Stubica donja, Elsatrg št. 245, Hrvatska. D.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.

Prvovrstni
električni

inštalacijski
materijal

vseh vrst po
najnižjih cenah
dobavi trdka

SVETLA,

Centrala Ljubljana,
Mestni trg št. 25.